

gla

slovenske kulturne akcije

L. VIII. - 14. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31. 7. 1961

POZDRAV S KOROŠKE

Koroška je zibeka prve slovenske države iz dobe pred več ko 14 stoletji. Velika Karantanija se je potem zoževala in podlegla nasilnemu vdoru tujstva. Vendar se je sredi 19. stoletja ponovil čudež Koroške; v Celovcu je s knjigo Mohorjeve družbe ves slovenski narod zajel nov val prerojevanja, ki nam je omogočil pot do vstajenja in svobode. Sredi našega stoletja se je po katastrofi 1945, ki je malim narodom hotela prinesiti smrt, spet obnovil dokaz vere in upanja v slovenstvo: Celovec je danes važno in ugledno žarišče slovenske kulture v zamejstvu. Vojna in za njo revolucija sta razklali slovenski narod na dvoje: doma živi večina, ki mora prenašati jarem suženjstva v objemu teorije o počasnem izginjanju naroda v materialističnem kozmopolitizmu, izven Slovenije pa se na raznih kontinentih ohranjajo močne skupine Slovencev, ki verujejo, da svet ne bo utonil v brezdušni brezbarvnosti ljudskih mas in suženjskih plemen. Dve domovini z eno dušo!

Ni vse rožnato, kar se dogaja na Koroškem, ni vse brez težav, kar delamo in ustvarjamo po kontinentih, kjer smo raztreseni. Katastrofa druge svetovne vojne, kakor da v Evropi ni izučila ljudstev, ki spet skušajo jemati Slovincem jezik in vero. Po prvem vtisu bi človek mogel sklepati, da se naši javni delavci na Koroškem bore proti mlinom na veter, ko skušajo preprečiti najhujše ukrepe raznarodovanja. Toda izhajanje listov, revij, sporedi kulturnih in prosvetnih prireditvev na Koroškem so nam dokaz, da nam sije iz zibelke koroškega slovenstva luč, ki postaja vsak dan močnejša in svetlejša. Mladi rod vstopa v slovensko slovstvo s presenetljivimi uspehi. Ob zibelki smemo in moramo upati, da se bo Koroška ohranila in nam rodila lepe sadove.

Sadovi duha, kulturnega in znanstvenega dela mejá ne poznajo. Duh, ki veje danes iz Celovca, nas vse oplaja in razveseljuje; še več, prej ali slej bo prestopil tudi meje naše skupne domovine in posegel v razvoj tako, kakor je v preteklosti oblikoval slovenske rodove, ki so segali po knjigah in spisih iz Celovca.

Živimo po vseh kontinentih sveta, na usodo Koroške pa zremo vsi z enako ljubeznijo. Še vedno je naša najstarejša domovina, zibelka Slovenije, ki je za one doma in za nas v tujini izven domovine vendar zakladnica vere in upanja, iz katere moramo oboji črpati, pri tem pa jo ljubiti kot srčiko svojega očesa.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Osmi kulturni večer v soboto, 5. avgusta 1961 ob 19. uri.
v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital

Spored:

PREDAVANJE g. VINKA ZALETELA

Ker so stroški prireditvev v novi dvorani večji, prosimo za prostovoljne prispevke!

Ideološko glasilo sovjetske KP „KOMUNIST“ je objavilo šele pred mesecem govor, ki ga je imel Hruščev julija 1960 na šestanku pisateljev in umetnikov v neki vasi v okolici Moskve.

Govor poudarja pravico, ki jo ima partija, da zahteva od pisateljev in umetnikov izpolnjevanje partijske discipline tudi v njihovi poklicni umetniški dejavnosti in da vsako neubogljivost na tem področju pravično kaznuje. Slovestvena in umetnostna zgodovina bratskih sovjetskih narodov baje jasno priča, kako blagodejno vpliva stranka na ustvarjalne zmožnosti umetnikov:

„Naši sovražniki v meščanskih državah skušajo dokazati, da umetnostna načela partije pisatelje in umetnike ovirajo in da omejujejo svobodni razmah stvariteljskih sil in njih osebni izraz. O teh ljudeh moremo reči le, da ne razumejo, v čem je bistvo našega socialnega sistema in monolitna enotnost komunistične partije... Za naše pisatelje, skladatelje, slikarje, za gledališke in filmske umetnike je stranka v političnem in ideološkem pogledu neizčrpen vir ustvarjalnega navdiha... V socialistični družbi se namreč literatura in umetnost ne razvijata sami od sebe in brez vsakega reda, ampak ju pri tem skrbno vodi stranka.“

Hruščev se torej vrača k obnovi ždanovščine, to je Stalinove politike na polju kulture in umetnostnega ustvarjanja.

ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE

nam ne podaja samo zgodovinskega razvoja slovenskega ozemlja, ampak nas tudi uči o naši preteklosti in nas s tem hrabri za bodočnost. Zlasti bo iz njega zajemala znanje o domovini naša mladina. Zavedajte se, da se bo mladi rod s tem reševal, zato mu dajte

ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6228

Registro Nacional

de la Propiedad Intelectual

Nº 624.770

Bullrichov salon so modernizirali. Intimne luči, sveže umirjajoči ton zaves, mehke preproge, elegantna barva v prostoru, prikupen zarez apsida malega podija, ki služi za oder, novi fotelji modre barve, tišina, ki je ne pretrga scela napolnjeni avditorij zbranih gledalcev in poslušalcev, vse to so elementi, ki so dali nedavnemu večeru gledališkega odseka svojski, komorno ubrani, skoraj abstraktno nadahneni ton. V takšnem vzdušju je zaživila urizoritev J. P. Sartre enodejanka „ZAPRTA VRATA“, v režiji Nikolaja Jeločnika ter z njim vred igralcev Pavči Maček Eiletzove, Marije Kutnar Jeločnikove in Maksa Borštnika v vlogah Garcina, Estelle, Ines in sobarja.

Za uvod je spregovoril pisatelj in esejist Ruda Jurčec. Z literarno dognanim esejem je gledalcem predstavil očeta modernega eksistencializma: Sartre kot filozof, kot moralist, kot pisatelj, kot dramatik, kot ustvarjalec v odnosu do časa in ljudi krog sebe. Stvaritelj lastne moralke se Sartre dramatike poslužuje za njeno glasilo. Ob primerjavi s pokojnim Albertom Camusom, je Sartrova podoba še jasnejša v poslušalcu.

Jurčecov esej, ki ga je bral pisatelj z njemu lastno prikupnostjo salonskega kramljanja, je bil duhovit in skladno tvoren uvod v predstavo, ki je tako po slogu kot po igranju svojski, morda tvegan, a vendar prikupen poskus nove odrske tehnike komorne predstave. Režiser se je odločil za tehniko bralnega gledališča, vsaj v osnovnih črtah. Predstava sama pa govori, da je bila ta tehnika zgolj sprožilo za prostejšo domišljijo i pri igralcu i pri gledalcu. Že po prostoru so bili i prvi i drugi potegnjeni ne le v dogajanje, marveč celo v samo prizorišče drame. Združitev med plastično odrosko igro in recitacijo je uspela. Odhodi in prihodi so iz in v avditorij, podobno kot pri gledališču brez zastora. Vse to daje možnost igralcu in gledalcu za tesnejši domišljjski stik in povečano pozornost. Takšen način igranja pomore, da gledalec ne vidi v nastopajočem več bralca, marveč resnično osebo, ki ji je sam živa priča.

Bil je lep in uspel večer, poln obetov za nove možnosti.

mt

kronika

MECENSKI DAR: G. Marijan Willenpart, Buenos Aires, Argentina, je daroval za Tiskovni sklad Glasa 2000.— pesov.

JUBILEJNA NAROČNINA: Č. g. Jože Cvelbar, iz ZDA, je doplačal 14 dolarjev za jubilejno naročnino.

ZA TISKOVI SKLAD GLASA: Č.g. Jože Cvelbar, ZDA, 1 dolar; Č.g. Jože Rott, Argentina 400.— pezov; Malka Nagode, Churruca, Argentina, 25.— pezov.

— Slovenska književnost je dobila novega prevajalca v italijanščino. To je mladi profesor dr. Ezio Martin, po rodu iz Piemonta.

Druga dvojna številka Meddobja je izšla točno, na lepem papirju in na 136 straneh, med sodelavci so tri nova imena in natisnila jo je nova slovenska tiskarna: vse to priča, da je začela Slov. kult. akcija drugo petletje kljub težavam in žrtvam z vedrim pogumom in z zaupanjem, ki je sad ljubezni.

Vladimirja Kosa cikl „Zadnje irske pesmi“ ima letnico 1955 in vse značilne poteze njegove samorastniške poezije: v pokrajino in socialno okolje ujetu religiozno premišljevanje o zadnjem smislu, o Resničnosti in Ljubezni; vezanje izvirnih podob in drznih izrazov, pa tudi neka trdota in upornost v besedi, ki se večkrat noče voljno ukloniti misli in čustvu: od tod včasih razbit ritem, nekaj nemogočih verzov (Sam tam... /...po roki, ki.../ In vrnem vase se,) in pretiranih, nabreklih prispevkov.

Milena Merlak - Detela pripoveduje v pojočih in pevnih prostih verzih o velikem črnem jezeru, o zablodeli reki, o smrti mesečnice, o ledeni gori svojo bolečo skušnjo v stiku z zunanjim svetom, v pesmi o vzhajajočem soncu željo po topli ljubezni in v pesmi o „Sončnem fantu in deklici“ srečo utešenega srca. Teh šest pesmi dá slutiti, da ima pesnica dokaj močno umetniško osebnost in da ni začetnica, vendar je težko reči, če je ta skoraj klasična umirjenost že res prava umetniška disciplina, ali pa še zgolj tehnična spretnost in priučena skopost.

Karel Rakovec je v „Sestopu“ morda našel svoj pravni ton in izraz; kaj več pa ob eni sami pesmi ni mogoče trditi.

Maris Kresna nam v prozi „In bil je človek“ lepo oriše obisk pri mojstru Plečniku; v razgovor je vpletla odlomke iz njegovih pisem, ki jih je pisal svojim z različnih postaj dolge poti in nam posebno živo predoči kraskega snovalca oblik, saj je še celo v njegovih jezikovnih posebnostih — slovničarji jim bodo rekli morda napake — nekaj genialnega. Očitno je bila pisateljica eden tistih „ljubkih, redkih gostov“, ki so smeli v njegovo hišico za trnovsko cerkvijo, zato je njeno pričevanje sila dragoceno in je želeli, da se ne bi ustavila pri teh nekaj straneh. In tu nam pride na misel dvojje: skrb, kaj bo z bogato Plečnikovo korespondenco (edini med živimi, ki bi jo znal prav razložiti, je dr. Stele) in želja, da bi vsi, ki so Plečnika poznali, zapisali svoje spomine: Meddobje jih bo gotovo rado objavilo, saj bodo neposredni vir za Plečnikov življenjepis. Kajti taki moške se nam rodijo le vsakih sto let in njihova modrost bi morala služiti mnogim rodovom.

Zorko Simčič nadaljuje in konča novelo „Dogodek na ulici De la Piedad“. Podrobni, skoraj miniaturistični opis zunanega dogajanja je le okvir in pozorišče, na katerega pisatelj projicira notranje življenje junakov: v svoji komičnosti tragični ples uradniških lutk s papirnati srcem: Flores, ki ga je Alcázarjeva nenadna smrt odrešilno pretresla, nima v sebi dovolj moči in ne najde dovolj opore v drugih, da bi se rešil; v glavnem junaku Potokarju, ki ga je okolje že skoraj docela omrtvilo in priličilo, zbudi mladostni optimizem Amerikanca Peardughterja odrešujoč nemir, čeprav nam na koncu ni jasno, kako dolgo bo vzdržal in ohranil v sebi vsaj željo, da bi se spet dokopal do velikega smisla, do občutka človekove veličine. Simčič ima posluš za drobne odtene psihološkega dogajanja, za globinske konflikte in bistvene probleme sodobnega človeka; v tej noveli je poleg tega dokazal, da zna okoli glavnega junaka spretno premikati še več drugih, jasno orisanih in prepričljivih postav. Njegovi junaki in vprašanja, ki jih načena, zbujajo morda v nekaterih bralcih preplah: znak, da je na pravi poti, kajti pisatelj mora biti vest svojega časa.

Marka Kmežarja „Srečanje“ je partizansko-domobrankska črtica. Kremžar je spreten pripovednik, a snovi še ni povsem kos: na eni in drugi strani smo brali že toliko takih zgodb, da bi nas mogla prepričati le polnokrvna umetnina; psihološki oris junakov še ni dodelan in je brez otenkov; njihovo vedenje premalo utemeljeno, zaplet in razplet brez zadostne notranje nujnosti. Gotovo je črtica zgodba, ki je bralna, zanimiva, presenetljiva v epskih prijemih.

Karel Vladimir Truhlar dokazuje v tehtnem, skrbno pisanim eseju, da se moramo tudi v življenju kulture varčvati obeh

skrajnosti: popolni prelomi s preteklostjo uničijo bitno silo v enaki meri kot togi konservatizem. Pravi napredek predpostavlja kontinuiteto z izročilom, obenem pa zahteva — življenje iz novih situacij. Esej je lep primer stvarnega krščanskega humanizma, ki upošteva čelaga človeka.

Milana Komarja „Zapiski iz velemesta“ so niz aforizmov o človekovi veličini in bedi, kakor se javljata v življenju sodobnikov: filozof opazuje ljudi okoli sebe in lušči iz njihovega vedenja, iz najbolj preprostih in vsakdanjih dogodkov globoke notranje vzroke in njihove posledice; tako nam po svoje pomaga, da spoznamo napake in kreposti, nevarnosti in prednosti, ki nam jih nudi čas, in da po tem spoznanju, če smo dobre volje, uravnavamo svoje življenje.

Francetu Papežu moramo biti hvaležni za „štiri eseje o poeziji“: razgibal je precej zanemarjeno področje in njegova pobuda bo težko ostala brez odmeva, saj nas skoraj vsak odstavek kar sili v debato: tako je n.p.r. že v prvem kazno, da razlikuje avtor popolne in manj popolne sloge; sumljivi so tudi pojmi „velika poezija“, „pristna in urejena poezija“, „sodobni literat mora biti koristen“ in trditev, da išče sodobna poezija s spontanin poetičnim razglabljanjem le „trenutek svojske zabave in dobre volje“ in da „nobena dobra poezija ne govori naravnost“; in končno: ali je stvarno res mogoče razlikovati — na strogo umetnostnem, estetskem področju — med eksperimentacijo (Papežev izraz) in „polno“ poezijo?

Tine Debeljak je napisal v kramljajočem slogu esej „Stanko Majcen pripovednik“, (objavil je šele prvi del celotne študije o pisatelju Stanku Majcnu. — Op. ur.) v katerem ima levji delež okvirno poglavje o nastanku evropskega in posebej slovenskega ekspresionizma. Le dvoje pripomb: poleg Izidorja Cankarja je bil (Opekov) kandidat za urednika Doma in sveta tudi dr. Stelč; od dr. Debeljaka pričakujemo kolikor mogoče podrobne spomine na slovensko literarno življenje med dvema vojnoma, saj je bil kot malokdo prav v njegovi srčki in ga zato natanko pozna.

Lev Detela je priobčil v zaglavju čas na tribuni bistro zakulisno podobo uradne ljubljanske literature, posebno na področju revij in v Slodnjakovi zadevi. Pisatelju, ki položaj očitno od blizu pozna, smo hvaležni za stvarni optimizem glede slovenskega jezikovnega in narodnostnega vprašanja (kar pa seveda še ne pomeni, da smemo v tej stvari prekrizati roke).

Ruda Jurčec piše v zaglavju Črke - besede - misli povest o svoji povesti „9999“: resnične osebe z ulice postajajo skrivnostni igralci, domišljija se spreminja v stvarnost, stvarnost v sanje, v tajne vezi med dejanji se vrivajo spomini, sedanost se razteza nazaj in naprej; Evelina za orglami, voditeljica zbora v prleški fari, — Vida in Župančič —, —9996 in prijatelj v bolnišnici —, za vsem pa beseda, ki rine na dan, beseda, ki hoče meso postati, skrivnost besede, ki ji vsi služimo, pa ne zaradi nje same, ampak zaradi človeka, za katerega je Beseda Meso postala: nekje je skrivnost svet, kjer se stikajo literatura, teologija in mistika.

France Dolinar opravlja s svojimi kritikami težko, nehvaležno, a neprecenljivo delo, ker se bori za resnost in temeljitost v znanstveni dejavnosti: majhen narod, kot smo Slovenci, si more priboriti prostor na soncu le z res kvalitativnim delom na kulturnem in znanstvenem področju. Dolinar je doma v vseh panogah našega izročila in kulture, ne uide mu nobeno sračje gnezdo, nobena, še tako preslikana praznoglavoost. Tokrat je po pravici raztrgal študijo o „jugoslovanski misli“, ki sta jo za Marzotratijev pregled sodobnih miselnih tokov v svetu napisala zagrebška profesorja Djuro Kurepa in Vladimir Filipovič.

Martin Jevnikar je prispeval članek „Slovenska knjiga v letu 1960“. Tak pregled je koristen in posebno za nas v tujini nujno potreben, vendar pa pisec bralca ne zadovolji: pregled je več kot seznam, ker navaja tudi vsebino in nekatere kritične pripombe; a vsebine so nepopolne, kritika je nekam brezosebna, boječa, zunanja, meglena, šolska. Vendar smo Jevnikarju za trud hvaležni.

* * *

Že iz tega kratkega pregleda je razvidno, da je ta številka Meddobja živa, dinamična, aktualna; nihče ji ne more očitati, da je abstraktna, predaleč od konkretne slovenske problematike: tudi prispevki, ki obravnavajo splošna vprašanja, imajo neposredno praktično vrednost, saj gre za načela, ki veljajo tudi za naše posebne probleme.

Deluje kot profesor italijansčine na višji trgovski šoli v Lyonu v Franciji. Do sedaj je prevedel že več del Fr. Beyka. Prevaja pa tudi poezijo, zlasti Gregorčiča, pa tudi nekatere Prešernove, Jenkove, Stritarjeve in Gradnikove pesmi je prevedel. Ti prevodi slovenskih del izhajajo pri italijanski založbi v Južni Švici.

— Letošnje leto je sila plodovito v novih opernih stvaritvah. Dokaz, da opera, četudi so ji že večkrat obetali skorajšnjo smrt, še živi in celo raste v ustvarjalni zmogljivosti. V teku letošnje evropske sezone, ki gre zdaj že h kraju, so se v svetovni operni repertoar uvrstila naslednja nova dela:

V Benetkah so uprizorili v Teatro La Fenice opero tridejanko „Mondi celesti e infernali“. Skladatelj je mojster italijanske moderne šole Gian-Francesco Malipiero. Dirigiral je Ettore Gracis, režiral Sandro Bolchi, insceniral pa Lorenzo Ghilia. — Pariška opera je imela krstno predstavo burkasto-baletne opere „La belle de Paris“. Skladatelj Georges van Perys, libretist Louis Ducreux. Režiral, koreografiral in insceniral je uprizoritev J. Jacques Etcheverry. — Državna opera v Kairu je v krstni predstavi uprizorila opero mladega italijanskega skladatelja Renzo Rossellinija „Le campane“, ki jo je režiral skladateljev brat Franco Rossellini (oba sta sinova filmskega režiserja in scenarista Roberta Rossellinija). Izvedbo v Kairu je dirigiral Bruno Rigacci. — Milanska Scala je uprizorila opero enodejanko „Pour un don Quichotte“, francoskega skladatelja Jean Pierre Riviera, odlikovanega z mednarodno nagrado tvrde Ricordi. V glavnih vlogah so nastopili Francozi: Denise Duval, Gabriel Bacquier, Jean Oncina in Henri Dublier (le-ta je pred tedni v buenosaireskem Teatro Colón režiral Claudel-Honnegerjev dramski oratorij „Ivana na grmadi“, kjer je hkrati igral tudi drugo glavno vlogo sv. Dominika). Opero je dirigiral Nino Sanzogno, insceniral pa Maner Lualdi. — Rimska državna opera je tri tedne po uprizoritvi v Kairu predstavila novo opero tistega mladega skladatelja Renzo Rossellinija „Uno sguardo dal ponte“ (Pogled z mostu), na besedilo istoimenske drame ameriškega dramatika Arturja Millerja. Ta moderni operni oratorij, kot ga nazivlje kritika, je dirigiral Oliviero de Fabritzis, režiral pa sam Roberto Rossellini. — Milanska Scala je uprizorila najnovejšo operno stvaritev Hildebranda Pizzettija „Il calzare d'argento“, ki jo je dirigiral Gianandrea Gavazzeni, režirala pa Margarita Walmann (pred dvanaestimi leti je režirala v Buenos Airesu Claudelovo delo „Ivana na grmadi“). — Rimska državna opera je imela tudi krstno predstavo opere „Hamlet“, ki jo je komponiral Mario Zafred, režiral Luigi Squarzina, dirigiral pa Fernando Previtali.

V Nemčiji so z velikim uspehom uprizorili v krstni predstavi najnovejšo opero moderne angleškega skladatelja Benjamin Brittena „Sen kresne noči“. Izvedbo je dirigiral Leopold Ludwig, režiral pa Günther Rennert. Tik pred novim letom pa je takisto v Nemčiji doživela krstno predstavo najnovejša glasbena drama slovitega skladatelja - dramatika Carla Orffa „Ludus de nato infante mirificus“.

DARUJTE ZA GLASI

— Tudi v Rusiji nastaja mladina, ki hoče biti uporna. Pred šestimi leti so v Londonu dobili "generacijo jeznih mladeničev", v Združenih državah se gredo "beatniki", v južnoameriških državah se hočejo nazivati "razbrzdanci". Glasovi o tem so prodrli tudi v Leningrad, kjer je univerza priredila javno anketo mladih, da povedo, kaj so. Odziv je bil izredno velik. Najprej niso dovolili, da bi bilo izvoljeno vodstvo zborovanja, zatem so se zavarovali, da nikdo ne bo pisal imen govornikov. Potem se je sprožilo: Proč s starimi revolucionarnimi heroji, proč s pravljicami o svetli bodočnosti, ideali kom. revolucije ne zaslužijo prav nič več upoštevanja kot pa Saint Just iz francoske revolucije. Edino, kar je revolucija pustila mladini, je logika, toda tudi ta je za mladino drugače zgrajena. Nastopil je črno oblečen fant, glava je bila obrta, sam je priznal, da je partijski funkcionar. Začel je ponujati racionalizem kot edino rešitev in zahteval, da naj mladina pokoplje čustva. Nastal je vihar in so pristaši "čustev" odlagali suknjiče za pretep. Nazadnje je zadel pravo govornik, ki je navajal, da je sodobna sovjetska mladina "generacija skeptikov" z močnim naslonom za ohranitev svobodnih čustev. "Komsomolskaja pravda" je potem objavila vsebino debate, toda brez komentarja. Tuji časnikarji so mnenja, da je partija dovolila anketo z namenom dati mladini "ventil" in ugotoviti, kam sploh pluje.

— Sovjetsko sodišče v Kijevu je obsodilo na pet let ječe filmskega režiserja, ki je po nalogu oblasti filmal delo brezbožne vsebine z ostro propagando proti veri. Ukazal je igralki, da je morala skočiti v grmado. Kmalu nato je igralka umrla. Vodja produkcije in fotograf sta dobila po dve leti ječe. Obtožili so jih, da so zagrešili smrt igralka zaradi neprevidnosti.

Jezik je večinoma lep in skrben; v nekaterih prispevkih pa je za tako revijo le preveč tog in okoren, površen in časnikarski; preveč je tudi pravopisnih spodrsilajev (slučaj za primer, posluševati se za rabiti, stremljenje za teženje, iz strani za s strani, nek za neki, obstoja za obstaja ali obstoji, zadržati se za vesti se). Vem, koliko žrtev stane kulturno delo na tujem, kako težko si ohraniš lep, bogat in pravilen jezik, če že leta in leta govoriš in pišeš v tuji govorici; že snov sama zahteva izreden jezikovni napor. Toda vsak, kdor piše, je dolžan pisati vsaj pravilno in korektno, če že ne umetniško. Ko obsojamo krivice, ki jih trpi slovenski jezik, je naše zgražanje neupravičeno, če sami svoje govorice dovolj ne spoštujemo.

Simon Savnik, (Rim)

— Veliko literarno nagrado Francoske akademije za l. 1961 je prejel Jacques Maritain. V Princetonu, kjer je zadnja leta prebival, je pred dvema letoma končal knjigo *La Philosophie morale*, ki je sinteza njegovega nauka. Velik uspeh je doživel tudi delo *Creative Intuition in Art and Poetry*, ki bo v kratkem izšlo tudi v francoščini. Po ženi smrti se je umaknil v samoto k Charles de Foucauldovim „malim bratom“ (a ne misli vstopiti v njihov red, kot so pisali nekateri časopisi).

— Eichmannov proces je že založil nemške knjigarne s celo vrsto knjig, ki pišejo o njem. Od začetka procesa je izšlo 21 knjig. Siegfried Einstein je napisal knjigo: Eichmann — vrhovni knjigovodja smrti; Moshe Pearlman: Ugrabitve Eichmanna v Buenos Airesu; zanimiva mora biti knjiga Alberta Wucherja: Eichmannov je bilo mnogo.

— Belgijski jezuit p. Courtois je naredil med 4000 dijaki in dijakinjami katoliških srednjih šol (16-19 let) anketo, kaj in koliko bero. Zaključke je objavil v reviji *Famille, collège et institut* (nad trideset črtežev in razpredelnice). Iz ankete je razvidno, da ima nad 1000 dijakov doma televizijski aparat, polovica pa trdi, da zaradi televizije manj bere, kot bi

Deveti kulturni večer bo v soboto 19. avgusta ob 19. uri v dvorani pri Bullrichu, na Sarandí 41. Na sporedu je predavanje *Rafka Vodeba* o sodobnih muzejih

sicer (2000). Vendar še s tem ni rečeno, da televizija branju samo škodi, saj je obenem očito, da je med najbolj priljubljenimi oddajami prav oddaja knjižnih novosti; 73% dijakov in 54% dijakinj bere časopise; najrajši berejo psihološke romane (52% in 70%), dalje po vrstnem redu: dogodovščine, policijske povesti, biografije, igre, pesmi (11% in 24%), najmanj znanstveno-pustolovski romane. V časopisih berejoraje politične in športne članke kot pa literarne in umetnostne kritike. Večina meni, da ima knjiga več vpliva kot kino. Zanimivo je, da berejo največ Cesbrona in Saint-Exupéryja, Mauriac je šele na 18. mestu (a je na 3. oz. 4. mestu med najbolj priljubljenimi pisatelji). Gidea skoraj nihče več ne pozna, Sartreja poznajo le po imenu; njegovo pisanje se jim stadi; tudi Saganovo berejo le odrasli.

— Hruščev je govoril na kongresu Zveze sovjetskih pisateljev in pri tem izustil tudi stavek: „Kadar zvečer ne morem zaspati, sežem po knjigi in brž zaspi.“ Stavek so vsi komunistični listi ponatisnili, ne da bi pomislili, kakšne komentarje bo izzval.

— Knjižnica pariške avtomobilske tovarne Renault ima 40.000 knjig. L. 1952 je bilo 6.975 vpisanih čitateljev, na dan so izposodili 236 knjig; l. 1960 pa je bilo že 23.757 bralcev (delavcev je okoli 40.000) in so si izposodili na dan okoli 600 knjig. Med odmor zapeljejo bibliobus naravnost v delavnice. Berejo vse: Duhamela, Vialarja, Aragona in indijsko filozofijo. Severnoafriški arabski delavci prebirajo politične knjige, pa tudi filozofe (precej Pascala) in so veliko bolj navdušeni za poezijo kot evropski delavci.

ZALOŽBA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Zopet imamo na zalogi v platno vezano knjigo

Narte Velikonja LJUDJE

Zbirka novel in črtic, ki spadajo gotovo med najbolj bralne v slovenskem slovstvu, pisane v klenem jeziku pisatelja, ki spada danes že med klasike. — Knjiga je gotovo tudi najlepše darilo za vse priložnosti: godove, rojstne dneve, spominske dogodke. Cena: Argentina \$ 120.—; Južna Amerika \$ 150.—; Lir 1300; NF 11.—; Shillingov 55.—; Funtov 1¼; ZDA 3 dolarje.

Izšel je ilustrirani seznam izdaj Slovenske kulturne akcije. Če ga želite zase ali za svoje prijatelje, sporočite na naslov: Uprava Slovenske kulturne akcije, Alvarado 350, Ramos Mejía FCNDFS, Buenos Aires, Argentina. — Vsa nakazila in vplačila pa na naslov: Rodolfo Drnovšek, Alvarado 350, Ramos Mejía, Buenos Aires, Argentina.